

SÜVEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Süvegen, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
---	--	---

Katonáink karácsonya.

A második háborús karácsony ünnepe következik el reánk néhány nap múlva. A második karácsonyt fogjuk itthon ünnepelni és e második karácsonyon is gondolataink messze fognak szállni, túl az ország határán, messze kopár földekre, ahol őrt áll a haza fiatalsága, a haza ereje, ahol ércfalat alkot fiaink melé és véd bennünket, akik itthonmaradtunk.

A múlt évi karácsony szomorú, minden iddiginél szomorubb karácsony volt. Menekült hazánkfiak töltötték meg a főváros és a nagy vidéki városok utcáit, fiaink vérrel öntötték a Kárpátok lejtőit és e vérfolyammal állották el az oroszok útját.

Tudtuk, meg voltunk győződve arról, hogy a Kárpátok valóban őrei lesznek a nagy magyar Alföldnek és a magyar hazát nem fogják kozákhordák lovai legázolni, de mégis, mégis bizonyos remegés fogta el lelkünket, amikor a hivatalos jelentésekben napról-napra magyar nevekkel, magyar városokkal találkozunk, amelyek mind harcterekké változtak, amelyeken

pusztított, tombolt a háború minden réme és veszélye.

És mégis megünnepeltük a karácsonyt. Küssé összebb bujtunk, küssé halkabban beszélünk és minden más karácsonynál többet gondoltunk az eljövendő karácsonyra.

Hű katonáinknak és erős szövetségeseinknek köszönhetjük, hogy az idei karácsonyt örömteljes, diadalittas szívvel ünnepelhetjük. Nem kell elsorolnunk ismét azokat a változásokat, amelyek a múlt karácsony óta történtek, mindnyájunk elméjében és szívében aranybetűkkel van az felírva.

Csak arra akarjuk most, karácsony előtt néhány nappal figyelmeztetni közönségünket, csak arra akarjuk felhívni minden magyar figyelmét, hogy kiknek köszönhetjük ezt a nagy eredményt, ezt a nagy megkönnyebbülést, a végleges győzelem bizonyosságát. Csak katonáinknak, akik igaz hazaszeretettel bizonyították be, hogy mire képes a magyar vitézség.

Amikor megkezdődnek a karácsonyi gondok, akkor ne magunkra gondoljunk elsősorban, hanem katonáinkra, az apákra, fiukra, akik künn küzdenek a távoli harcmezőkön. Nekünk, akik itthon vagyunk, elég karácsonyi aján-

dék már az is, hogy itthon lehetünk, de katonáinknak meg kell édesíteni az ünnepi estét. Gondoljunk katonáinkra és szerezzünk nekik nagy és szép karácsonyi ünnepet

A magyar társadalom — ki kell jelentenünk — sokszorosan bebizonyította, hogy nem kell figyelmeztetni, nem kell presszionálni, saját kezdeményezéséből, saját jószívére hallgatva rendelkezésére áll minden jótékony célú mozgalomnak, részt vesz minden segítő akcióban. De most karácsony előtt tízszeres kötelessége mindenkinek megtenni azt, hogy rendelkezésre bocsát mindent, ami tőle telik, hogy katonáinknak szép karácsonyi estélyük legyen. Ne legyen egy oly magyar katonája sem, aki ne érezze, hogy valaki odahaza gondol rá, hogy az itthonmaradottak hálójukat legalább kismértékben igyekeznek leróni iránta, aki saját testével, lelkével és vérével örködik a magyar hazán.

Ebből a karácsonyi estélyből fogják méríteni katonáink azt az erőt, amely a végső diadalhoz kell és amely arra szükséges, hogy a jövő karácsonyt már valóban körünkben ünnepelhessék meg.

A szerb uralkodók végzete.

A Karagyorgyevicsek orgyilkos politikája. — Amikor Petár király bandafőnök volt.

— Egy hercegovinai határálló nőt ismertem meg a gránicárral. Kis hivatali szobájában — a falon tékép a sztratégiai zászlócskakkal — boszniai cigarettát szívva, fel s alá lépkedve mondta el az öreg tiszt fiatalkori élményeit. Ha az ember jól odafigyel, kemény, katonai németiségének, mégis szláv mellékzöreje volt, ő, aki a császári és királyi katonák haragjával beszélt Szerbiáról és uralkodócsaládjáról, maga is szerb. Pancsova a szűkebb hazája, délmagyarországi határváros, amely nincs messze Belgrádtól. Élének a forgalom béke idején Pancsova és Belgrád között, a pancsovaiak ugyszólván ablakukból látnak be a konak ubvarára s ők már rég a háború előtt jól ismerték a hivatalos Szerbiát.

— Ismeri Szerbia történetét? — kérdi időlem az őrnagy. — Megfigyelte történetének vaskövetkezetességét? Hatszáz év óta még egyetlen szerb fejedelem sem hunyta le szemét a hatalóm birtokában természetes halállal. István Dusánt, a nagy cárt 1356-ban, amikor Konstantinápoly ellen vonul, megmérgezik. Fiát Urost, gyámjának Wukasinnak óhajára vadászaton gyilkolják meg. A szerb nemzet ekkor Lázárt választja meg császárnak, aki a Rigómezőn 1359-ben elveszti életét s országát azon a végzetes 28 iki napon, amely még egyszer nagy szerepet játszik a szerbek történetében. Mint a szultán vazallusai ezután a Brankovicsok uralkodnak

az országban. Aki közülük nem esik orgyilkos kéznek áldozatul, az távol a hatalomtól, száműzetésben felejt el életét. E után második Mohamed szultán egészen bekebelezi Szerbiát a török birodalomba. Századok telnek el, míg a nép forrongásba tör, a fekete György, Karagyorgyevics Péter nagyapja, vezeti a felkelést. Őt szerencsés vetélytárs, Obrenovics Miklós, öleti meg. Mitost 1839-ben felkelés kergeti el, amely mögött Karagyorgyevics Sándor áll, Péter király apja. E után Obrenovics Mihály lesz Szerbia fejedelme, de Karagyorgyevics Sándor elkergeti őt Milos tizenhét évig él száműzetésben, azután győzedelmeskedik gyűlölt vetélytársa felett, de csak azért tér haza, hogy meghaljon. Obrenovics Milán lesz a fejedelem. Még élénken emlékszem a napra, amikor hozzánk Pancsovára átérkezett a hír, hogy Mihály fejedelemet Karagyorgyevics Sándor emberei meggyilkolták. Milán követi a trónt, de Karagyorgyevics Sándor száműzetésében gyilkos terveket sző ő ellene is.

— Egy nap él élénken emlékezetemben. Mi, a harmadik elemi osztály kis tanuló ép hazamentünk, szép párosan, nem oly vad rendtelenségben, mint ma szokás, mert a régi határőrvidék városaiban uralkodott... Az a fiú, aki velem kéz a kézben jött, egy szegény iparos özvegyének fia volt. Egyszer észrevettem, hogy a fiú szép ujrúha van, pedig három hét előtt még husvétkor nem volt új ruhája s emiatt nagyon szomorú volt. »Honnan van a ruhád?« Még egy szép ruhám van otthon a szekrényben — dicsekedett a fiú. — »A nagybátyám, tudod, udvari borbély odaáll Belgrádban s a fejedelemtől

sok pénzt kapott s abból küldött anyámnak.«

Pancsova kis város s nemsokára mindenki tudta, hogy csináltatható a szegény özvegy a egyszerre két öltönyt is. Milán fejedelem borbélyja száz dukát arnyat kapott Karagyorgyevics Sándortól, hogy borotválás közben vagja keresztül a fejedelem torkát. Kiválaszt egy napot, beszappanozza a fejedelem, torkára illeszt a kést, de ebben a pillanatban olyan félelem foja el, hogy leejti a borotvát. »Valj be mindent!« kibál rá Milán. A borotvával elmondja a történeteket s Milán fejedelem, aki világi s gavallér volt, rögtön háromszáz arnyat ajándékoz neki köszönetéért s nyugodtan engedi, befejezze a borotválást. Ebből a pénzből készült a két öltöny.

Ez 1873-ban történt. Hat évvel később én már középiskolába jártam s mellettem a padban Peicinovic Milán ült, Milán fejedelem istálló-mesterének a fia. Akkoriban sokan a szerb előkelőségek között a határon túlra küldték fiaikat tanulni. 1879-ben husvétja után Belgrádból érkezett vissza Pancsovára Peicinovic s elmondotta, hogy új merénylet történt Milán ellen. Egy csapóajtót nyitottak meg lába alatt s egy gödörbe zuhant, melyben majd megfullt.

1882-ben ugyanez az iskolatársam egy másik belgrádi históriát beszélt el. Milán — akkor már Milán király — gyakran egész egyedül tett sétalovaglásokat Belgrád utcáin. Szokása volt az is, hogy betért egy kis »kafanába« ahol a legjobb »Caffé a la Turc« mérték ki s a kafedzsik, a kávéház tulajdonos, nyílt esszű, szabadszájú ember volt, akivel a király szívesen eldiskurált. Egy nap ismét beállított a király s két csésze kávé rendelt,

Panaszkönyv.

Jönnek hozzám panaszos, elégedetlen emberek, akik más orvoslást nem találnak jónak a bajukra, mint azt, hogy újságban legyen megírva az, ami bántja őket.

Van bizony ezekben az időkben elég panaszkodnivalója mindenkinek. De a legtöbb s legigazabb panaszokat mégis csak az élelmiszekek drágasága idézi fel az embernek. S igazuk van.

Lám a hatóságok is belátták, hogy lelketlen emberek spekuláció miatt nem mehet tönkre az itthonmaradt közönség, azért hozták be a maximális árakat. Igen; de ugylat-szik némely embereknek még a törvény sem elég arra, hogy megakadályozza kapzsiságában.

Van erre elég példa itt mindjárt a mi városunk piacán és kereskedelmében is. Pl. Megállapították, hogy a tojás ára kisebb: 10 fillér. És mi történik? — Gyönyörűen emelkedett: 14, majd meg: 16 fillérre darabja, anélkül hogy olvastunk volna ezen új ármegállapításról. — S ma úgy áll a dolog, hogy a piacon vagy nincs tojás, vagy 20 fillérjével kapja az ember darabját, különös kegyképen — ha ugyan van kedve annyit adni érte; de persze ezt háznál adják el így. Aztán itt a baromfi; ennek ára is meg volt szabva, de ki ragaszkodik hozzá? — Olyan drága minden akár a nagy városok piacain.

S most jön a lisztkérdés. — Mindenütt olvastuk hogy a liszt ára esett. Miért nálunk még most is: 84 fillér a nullás liszt, s 66-68 fillér a főzöliszt? A kormány mindenképen enyhíteni akarja a drágaságtól megnyomorított lakosságot; de ezeket végre is kell hajtani mert nem elég ha *papiron* vannak meg csupán.

Most hogy Szerbiában óriási mennyiségű sertést rekvirált a hadsereg — természetesen itthon is mecsöskent a hizott sertések ára. Amde ha 4 K. 60 f. — 4 20-ról lement kilója ára 3 K. 60 — 3 K. 20-ra élsúlyban, akkor miért beszélnek a kiolvastatni való szallónával: 6 és 7 koronára: kilójánál?

Nem is szólva a ludzsirról melynek kilóját: 12 koronáért akarják adni! Mindezeket a dolgokat azért hoztuk itt fel, hogy a főbíró ur figyelmébe ajánljuk! Ő a tőle megszokott erélyességgel és igazságszeretettel elejét tudja

egyét a maga, a másikat a kávék számára. Mikor már az asztalon párolgott az ital, beállított egy paraszt s szintén kávéért. A kávék ki akarta tuszkolni azzal, hogy a király ül a kávéházban, de Milán megparancsolta, hogy szolgálják csak ki. Mig a kávé foglalatosságot, a király gyorsan kicserélte a két csészét, mert a titkos rendőrség besugta neki, hogy megakarják mérgezni. A kávé visszajött, leült, iszik egy korttyal s rögtön holtan terül el... Így Karagyorgyevics Sándor nem tudott megszabadulni ellenfelétől, az Obrenovics családát csak fiának, Péternek sikerült.

— Péter? Tetszik tudni, mit csinált ez fiatal korában? 1875-ben, amikor a bosnyákok fellázadtak a törökök ellen, egy szerb banda betört Kelet-Boszniába. A bandafőnök Petar Mrkonicknak nevezte magát, de tulajdonképen Karagyorgyevics Péter herceg volt. Amit most elmondok, azt a rámai egykori községi előljárótól hallottam. Ott leselkedett egyszer Petar Mrkonick bandája. Egy török paraszt tért vissza a vásárról, báránnyokat adott el s keztyűjébe 38 arany volt rejtve. Ófélése kiugrik a bokorból, nekiszegzi pisztolyát a parasztnak, elveszi tőle a keztyűt az aranyakkal együtt s tovább megy, király lesz belőle, felség...

Az órnagy haragosan sétál fel s alá. Egy ordonáncliszt lép be s sürgőnyt ad át: Petar király futva hagyja el topolai kastélyát. Az órnagy valósággal rámkiabál:

— Azt hitte ez az ember, hogy mint szerb király szép nyugodtan a konakban fog meghalni végelgyengülésben? Dusan cár óta lenne az első, s éppen ő legyen az?

A. H.

venni az ilyen absurdumoknak! S tudjuk jól, hogy ő mindenekelőtt a publikum jóvoltát viseli lelkén, amelyet már többször be is bizonyított!

Biztosra vesszük hogy szavunk most sem hangzik el hiába, s már legközelebb tapasztaljuk praktikus intézkedésének eredményeit, mindenkben az itt felsorolt dolgokban is.

Maximálták a zsir, szalonna és sertéshus árát.

A miniszterium rendeletet adott ki a disznózsírért, szalonnáért és sertéshusért követhető legmagasabb árak megállapítása ügyében. A rendelet szerint a jövő év januárjának 16-ikától kezdve havonként fokozatosan csökkenni fog a zsir ára. — A maximális árak a rendelet szerint így alakulnak:

December 16-tól január 15-ikéig: a zsir kilója 7 korona, a hárj 6 korona 60 fillér, a friss nyers szalonna 6 korona 20 fillér.

Január 16-tól február 15-ig: a zsir 6 korona 50 fillér, a hárj 6 korona 10 fillér, a friss nyers szalonna 5 korona 90 fillér.

Február 16-tól március 15-ig: a zsir 6 korona, a hárj 5 korona 60 fillér, a friss nyers szalonna 5 korona 40 fillér.

Március 16-ika után: a zsir 5 korona 50 fillér, a hárj 5 korona 10 fillér, a friss szalonna 4 korona 90 fillér.

A friss sertéshusnak, az elkészített szalonnaféléknek és az összes sertéshuskészítményeknek maximális árát a törvényhatóságokban az alispán, illetve a polgármester állapítja meg. Az ár-maximálást december 16-ig el kell végezni és közhírré kell tenni.

A maximális ár megszegése kihágás, melynek elkövetőjét két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják.

A miniszteriumnak egy másik, szintén a közzétett rendelethez hasonló zsir, szalonnát és sertéshust a magyar állam területéről a külföldre csak igazolvánnyal lehet szállítani; az igazolványokat az Országos Gazdasági Bizottság állítja ki.

A katona-nyomozó jegyzék célja,

hogy nyomaveszett katonákról — kik hosszabb idő óta magukról életjelt nem adtak és akiknek sorsáról eddigelő hivatalos hír nem érkezett — a hivatalosan beszerezhető értesítéseken kívül — azoknak mintegy kiegészítésül — lehetőleg megbízható magánértesítéseket szerezzen. Ennek a célnak elérésére a „katona-nyomozó jegyzék” minden számát az összes csapattesteknek, Ausztria és Magyarország összes katonai egészségügyi intézeteinek, (mindazoknak a hadi- és Vöröskereszt-Egyleti kórházaknak is, ahol beteg vagy sebesült katonákat ápolnak) a közigazgatási hatóságoknak, az összes hadifogságból hazatért katonáinknak stb. ingyen küldjük meg.

A jegyzék ezen a módon olyanok kezébe kerül, akik a harctéren vannak vagy voltak és minden valószínűség szerint sok olyan katonáról tudnak felvilágosítást adni, akik hosszabb idő óta magukról életjelt nem adtak és akiknek sorsáról eddigelő hivatalos hír nem érkezett.

Aki valamelyik keresett katonáról bármiféle bizonyosságot vagy hirt tud, közölje azt részletesen és kimerítően a Magyar Vöröskereszt Egylet Tudósító Irodája által kiadott: katona-nyomozójegyzék szerkesztőségével, Budapest, IV., Váci-utca 38. sz.

Arcképek közlése a kutatások nagyobb sikere érdekében ajánlatos. Az arcképlisé készítési költsége 3 korona, az igénybe vett mező terjedelmének megállapított díjszámbáján kívül. A közvetítést szívesen teljesíti; Sümeg 1912 dec. 11-én Bánfi Alajos a vöröskereszt egylet elnöke.

Ha majd visszatérünk . . .

Szebben ragyog ránk majd az eget kékje,
S nem csábitanak távoli hegyek,
A napnak langyos esthajnali fénye
Táncol a kertek kis tanyák felett.

Zápor esők és viharok nem érnek,
Nem kergetnek a szeles éjszakák,
Az ablakon át nézünk elmerengve,
S halgatjuk el a szél kaján dalát.

A szemünk megnyílnak, szebbet látnak,
A szívünk vidámabban zakatol,
Jobban örülünk majd az orgonának,
Köröztünk minden örömtől dalol.

A tavalyi redők mind elsimulnak
Az arcokon. A harcok arcokon.
A bánat csillagai már nem hullnak
Szemeinkből, mint hulltak egykoron.

V. G.

H I R E K.

Mig a villany elkészül

nem lehetnek az utcák sötétek. — Általános a panasz a közönség részéről, hogy a város a holdra bizza az utcák világítását. A lámpák közül minden harmadik van csak felgyújtva, azok is szomorúan pislognak. Olyan ez a városka, mintha a hatóság kiadta volna a rendeletet, hogy az összes lámpák eloltandók, a lakosság ablakait függönyözze el úgy, hogy még fény se legyen, olyan legyen, mint London, mikor várják a Zeppelinek közeledését.

A napokban történt, korom sötétségben, nem is későn este, egy uriember nekiment egy lámpaducnak és annyira összeütötte magát, hogy ágyban fekvő beteg. Hát nem neveltséges, hát nem komikum, hogy egy lámpának megy neki valaki és össze veri magát, mikor már ő is idők óta az a hivatása, hogy világítson és jelezze, hogy ott szabad a járás.

A főutcán állandóan nem égetik az Epstein ház, Berecky-sarok, Würzburger, Népbank. Eimer Jenő féle házak előtti lámpákat, nem is szólva a külső utcák lámpáiról.

Már kigondolták a praktikus emberek egy ügyes jelzést arra, hogy össze ne ütközzenek. Úgy mint a vonatoknál a gép előtt lámpa ég és jelzi az esetleg szembe jövő vonatnak a közeledését, úgy az utak szájukba egy égő britanika szivarral jelzik a közeledést, azonban a hőlgyek nem jelezhetik így jövetelüket, meg aztán költésége is az ily fajta jelző lámpa, világosítás csak a város az ő lámpáival.

Talán az előljáróság nem ts látja, talán az ő tudtuk nélkül történik ez a fene nagy takarékoság. Mert a város vezetői nem adhatnak ilyen lehetetlen rendeletet ki a sprórolásra, hogy csak minden harmadik lámpa égjen.

Várjuk a megváltó utasítást, mikor kiadják a parancsot, hogy legyen világosság és lőn világosság.

Emir.

— **Kitüntetés.** Lugmayer Ferenc, volt mihályfai állami iskolai igazgató-tanító a háború kezdete óta az orosz harctéren küzd, ahol lelkes bátorságával és harckészségével szinte példaképül szolgál. Mint póttartalékos közlegény vonult be s hadaprósággig vőlvitte. Hősies magatartásával megszerezte az I. osztályú ezüst vitézségi érmet is. Szívvel gratulálunk a derék magyar néptanítónak.

— **Eljegyzés.** Dr. Grünwald Illés csáktornyai főrabbi eljegyezte Strausz Sándor ottani könyvkereskedő és könyvnyomdatulajdonos leányát, Rikicztát.

— **A vármegye közgyűlése.** Zalavármegye törvényhatósága december 13-án déli előtti tíz órakor rendes közgyűlést tart. A

NAGYÉRDEMŰ KÖZÖNSÉG!

Általános óhajnak teszünk
 eleget akkor, midőn színhá-
 zunkat hosszú szünet után
 f. hó 19-én, vasárnap

MEGNYITJUK.

Az alatt a rövid idő alatt, meddig a munkaerő
 és üzem-anyag hiány nem kényszerítettek bennünket
 színházunk bezárására, a n. é. közönség teljes meg-
 elégedését érdemeltük ki.

Amidőn színházunk kapui ismét megnyílnak,
 kérjük a n. é. közönség támogatását.

Tisztelettel az

Apolló mozgószínház

vezetősége.

➡ **Bővebbet a falragaszokon.** ➡